

Hållbart boende tillgängligt för alla

TEXT: MARI-LOUISE PAULSON

Allt fler människor är medvetna om vardagens klimatpåverkan och gör vad de kan för att leva hållbart.

Frågan är då hur man ska möjliggöra ett hållbart boende för fler? Något som skulle ha en stor påverkan på både koldioxidutsläpp och samhällets sociala hållbarhet. Det här diskuterades på årets upplaga av Södertälje Science Week.

Träbyggnad som en del av en klimatsmart samhällsutveckling arrangerat av AIX arkitekter, Telge Bostäder och Telge Hovsjö var en av punkterna på årets upplaga av Södertälje Science Week.

– Vi koncentrerade oss på nuläget och gjorde en nutidsspaning i stället för att titta bakåt och framåt. Detta för att vi behöver veta vart vi ska för att kunna relatera till det globala målet till Sverige har skrivit på om ett fossilfritt samhälle till 2045, säger Karin Löfgren, trä-



Projektet Trägården i Duved av AIX arkitekter när det blev klart i januari 2019. Foto: AIX arkitekter



Trästomme med fönsterhåll, projekt Trägården i Duved av AIX arkitekter. Foto: AIX arkitekter

byggnadsstrateg och en av initiativtagarna till nätverket Tränätverka som tillsammans med arkitekten Alexia Staaf, expert på social hållbarhet, höll seminariet.

Jämför orter och deras förutsättningar

Arkitekterna jämförde två orter, Duved och Järna, som båda har en trafikled, tåg och bilväg, som går genom samhället och nästan samma yta men invånarantal skiljer sig markant med cirka 650 i Duved och 9000 i Järna. Utifrån orternas respektive förutsättningar gjorde Karin Löfgren och Alexia Staaf en analys av förutsättningar för hållbarhet och hur det påverkar den sociala aspekten i samhället.

– Det intressanta med det här är att man inte kan använda en mall för alla platser utan man måste utgå ifrån den specifika orten och dess förutsättningar, säger Karin Löfgren.

En av sakerna som de lyfte är att den statistik som finns när det gäller bostäders klimatpåverkan handlar om ett förvaltningskedje, men att detta saknas för utsläppen som görs under byggprocessen.

– Vårt resonemang är: vad händer om vi ser den stora elefanten bakom ryggen som är klimat- och växthuspåverkan under produktionen? Något som har en extremt stor påverkan men som saknar styrning, frågar Karin Löfgren retoriskt innan hon fortsätter:

– Då har vi en väldigt fin möjlighet att nå utsläppsmålen som vi har satt upp och där kommer trä in som ett byggmaterial som vi kan börja använda direkt eftersom det redan finns "på hyllan". Men vi måste vi titta på alla byggmaterial, som till exempel betong och stål, och vi behöver övergå från ett linjärt tänk till ett

cirkulärt och plocka bort deponi och förbränning ur cirkeln för att nå målet.

Fler ska kunna bo hållbart – inte bara de som köper

I analysen menar de att det inte handlar om vem som väljer att bo i träbyggnader, utan om vem som har möjlighet att göra det. Ett val som i dag kan göras av den som har råd att köpa en bostad som är hållbart producerad men att andra som inte kan eller vill köpa sin bostad saknar det valet. Något som skulle kunna förändras med kommunernas hjälp.

– Kommunerna har en väldigt stor betydelse eftersom de står för en så stor del av bostadsbyggandet. De skulle kunna göra det möjligt för människor som inte väljer med plånboken att bo i klimatsmarta bostäder. Det måste bli valbart för alla, säger Karin Löfgren och får medhåll av kollegan Alexia Staaf.

– Det är det valbara, hållbara och genomförbara som konkreta exempel visar. Och den analysen är inte en domedagsprofetia utan det finns en positivism över det som händer just nu där allt fler och fler arbetar för både social och klimatomfattigt hållbarhet, säger hon. ■

FAKTA

För andra året i rad arrangerades Södertälje Science Week i månadsskiftet januari/februari. Science Week är en del av Södertäljes satsning på att bli en framtida kunskapsstad år 2036 med bland annat 20 000 nya bostäder, trafikleder och utbyggd kanal.
Källa: Södertälje Science Week